

Dierentaal ontcijferd!?

Doelgroep	voortgezet onderwijs – onderbouw
Vorbereidingstijd	5-10 min.
Lesduur	30-40 minuten
Kerdoelen (herzien sep. '24)	6 (creatief taal gebruiken) en 12 (vorm en betekenis beschouwen)
Taalperspectief (systemisch, individueel, sociaal cultureel, historisch)	systemisch (hoe werkt taal)
Lestype (klassikaal, groepjes, individueel)	individueel en klassikaal
Materiaal/benodigdheden	printbladen
Thematiek	taalplezier
Competenties	creatief vermogen, fantasie, schrijfvaardigheid

Bronnen:

Artikel in *Onze Taal* over onderzoek naar dierentaal

Achtergrond:

Wat als mensen en dieren met elkaar zouden kunnen praten? Als wij de taal (geluiden en lichaamstaal) van dieren konden vertalen naar mensentaal en andersom? Er is al heel veel onderzoek gedaan naar de taal van dieren. Bijvoorbeeld naar de betekenis van geluiden die ze produceren (verbale communicatie) of de bewegingen die ze maken (non-verbale communicatie). En hoe meer we te weten komen, hoe dichter we bij de échte belevingswereld van dieren komen.

Nu we de beschikking krijgen over AI, worden er ineens heel veel meer dierentalen ‘ontcijferd’. We staan op een spannend punt waarop we weleens een belangrijke kloof tussen onszelf en dieren steeds meer kunnen gaan dichten. In deze les gaan de leerlingen een stap in de toekomst zetten en bedenken hoe een ‘gesprek’ tussen een mens en een dier er volgens hen over 20 jaar uit zou kunnen zien.

Opdracht:

Lees samen met de leerlingen het artikel uit *Onze Taal* over onderzoek naar diertaal.

Vragen die je naar aanleiding van het artikel met de groep kunt bespreken:

- Zal er iets veranderen in de verhouding tussen mensen en dieren als we elkaar beter zouden kunnen verstaan?
- Welke diertaal zou jij het liefst kunnen verstaan? En waarom?
- Denk je dat dieren altijd alleen maar over het hier en nu kunnen spreken of ook over het verleden en de toekomst? En waarom maakt het eigenlijk uit of ze dat kunnen?
- Waarom is er eigenlijk zoveel interesse in het ontcijferen van diertalen, denk je? Is het puur uit nieuwsgierigheid of spelen er ook andere dingen mee?

Het artikel begint met een l aprilgrap uit 2010 over een app van Google die dieregeluiden kan omzetten in mensentaal. Je kunt [het filmpje](#) eventueel met de leerlingen bekijken. Het is wel in het Engels.

Maar de ontwikkelingen staan sindsdien niet stil. Er is heel veel vooruitgang geboekt in het ontcijferen van de taal van dieren, en AI gaat daar nog eens een versnelling in brengen. Bekijk bijvoorbeeld eens [dit artikel](#).

Stel dat er over 20 jaar wél een app zou bestaan die communicatie tussen mensen en dieren mogelijk maakt ... De leerlingen gaan een testrapport invullen van het eerste 'echte' gesprek tussen mens en dier. Ze bepalen zelf welk dier ze uitkiezen en ook hoe het gesprek verloopt. Na afloop kun je enkele leerlingen hun testverslag laten voorlezen. Bespreek achteraf wat ze ervan vonden en of ze het idee hebben dat dit in de toekomst realiteit kan worden of niet.

Deel het werkblad uit. Je kunt de opdracht introduceren met deze omschrijving:

Stel je voor ...

Je hebt meegewerkt aan de ontwikkeling van een diertaal-vertaal-applicatie. Deze kan niet alleen diertaal in mensentaal omzetten, maar andersom ook mensentaal omzetten in diertaal. De hoop is dat je hiermee dus een echt gesprek kunt voeren met een dier. De eerste versie is klaar in 2045. Jij bent de gelukkige uit het ontwikkel-team die de app als eerste mag uittesten buiten het laboratorium. Je mag zelf kiezen op **welk dier** (*soortnaam*) je hem uitprobeert en **welke vragen** je aan het dier wilt stellen. Je kunt kiezen voor een dier dat in het **wild** leeft, een dier uit de **dierentuin** of een **huisdier** (*habitat*). Je kunt **luisteren** naar wat het dier je te zeggen heeft, maar je mag ook zelf **twee vragen** stellen aan het dier.

De eerste test wordt een succes en het 'gesprek' tussen jou en het dier wordt groot wereldnieuws!

Vul het testverslag in van dit historische eerste gesprek tussen mens en dier. Dit verslag zal later een belangrijke plek krijgen in het museum van grote uitvindingen die ons leven (en dat van dieren?) hebben veranderd.